

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIETAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . . 2 cèntims.
 Fòra de Palma » . . . . . 2 1/2 »
 Números atrassats » . . . . . 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent a sa flauta.

S'envian es números a domicili, tant a dins Ciutat com a ses Viles, pagant per adelantat a s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta a conta de 16 números.

CONTINUACIÓ de sa llista d'òbres presentades p'es Certámen.

- N.º 11. Que Déu protejesca à Mallorca.
 —
 N.º 12. Per veureu han de pujá quatre escalons.
 —
 N.º 13. Digaumè covèrbos
 Que covèrbos cèrch.
 —
 N.º 14. Alegret panxeta
 Que Nadal ja yé
 Menjarás carneta,
 Y arrosset també.
 —
 N.º 15. Qui no's del art el gasta.
 —
 N.º 16. Bòns son dos duros.
 SA REDACCIÓ.

SA FÈSTA DE SANT BERNAT.

Avuy fa tres anys, que tenguént un pòch més d'humó qu'es que tènch à n'el dia, m'en vatx aná amb dos amichs méus, ben dematí, cap à sa Pòrta de Jesús, à ff'd'enganxá un *carri* que mos dugués fins à Sant Bernat de *La Real*; y en llòch de trobarnhi, hey vérem un estòl de gènt que prenguent cap à fòra-pòrta sortia à camí à n'es que ja tornavan buyts d'allà, y fènt gran avalòt y es mitx de colsades y sempentes los prenian per asalt devés ses *Quatre Campanes*. Nòltros, seguint sa corrent, com eram joves y no des més corcats, prést n'haguérem agafat un per conta nòstro. Hey tirava un cavall xoroy, més magre qu'el mateix *Rocinante*, y en el qual, darrera nòltros se n'hi aficáran tants ò més que no hey cabian. Recòrd qu'estava jò, entre un amo gròs y petitó y una dòna amb un infant; de mòdo que me trobava un pòch mal aplè entre s'espasa y sa paret perque per un costat m'empeñia sa butza de l'amo, y per s'altre tenia molta de pò, que sense essè *papay*, me batiás s'infantó y no d'aygo de ròses. Fit à fit tenia un at-

lòta de devés devuyt ò vint anys, que me paregué molt patotxada. Anava plena de farina y pasteta, suspirava sovintet mentre sa mare li componia sa palussa des front, fèntmos à sèbre que sa fya era tan fanera y que, com no'n tenia d'altre, no volia de cap mòdo qu'es casás, y altres mentides y embuys per l'estil. Jò que à les hòres era molt *penjat* y bromista, vatx comensá à alabá En *Santiago*, un des méus amichs, posantlò fins à ses estrelles, diguent, per *final*, qu'ell fèya estona que cercava un atlòta de ses *qualitats* de sa present; y aquest, que la sabia llarga, comensá à ferli l'amor, cosa que no desagradá à sa véya que pòch témps abans mos havia dit que no volia casá sa fya. ¡Còses d'aquest mon xarèch!

Per no fé sa rondaya massa llarga vos diré: que totduna qu'arribárem à Sant Bernat ja no pensárem pús amb s'atlòta y anárem à una caseta d'allà pròp, ahont hey vivia sa dida d'En Norat, s'altre amich méu, perque mos fés un bòn diná per celebrá bé aquella bòn diada.

Comprárem un pollastre, ví, òus y tot quant haviam de menesté, concertant molt, à fi de fé enfadà es venedós, y comprá pòch.

Hauriam fèt riure à un mòrt si mos hagués vist en còs de camia y arro-mangats quant ajudavam à sa dida; un, que fèya fòch axecant molla cènra y fènt gran fumassa; s'altre, que per matá es gall li tayá es còll en redó y tirá sa sanch en tèrra; y s'altre, que volguent fé de cuyné heu cremá casi tot. Molt bé mos hauriam pogut cridá: «Mestre Pere, mestre Pere, axò no es es vòstro llòch.»

Haguérem de dexá es cuyná; mos ho arreglá sa dida; anárem à veure corre després d'havè anats à missa, pégant una suada més forta que sa que duyan es qui à ses corregudes pegáren un parey de *tumbaleses*.

Anárem à diná, y estant de *sobremesa*, várem ensatá es piñol de si devia essè molt véya s'Iglesia de Sant Bernat, si fèya molt de témps que fèyan aquesta fèsta, y perque li deyan de *La Real*. Jò, que pòch témps fèya heu ha-

via lletgit à s'*Història de Mallorca*, los valx contá lo siguent:

«Pareix qu'à n'es mateix punt ahont está aquest Monastèri de Sant Bernat, va essè ahont acampá s'etzèrcit de Don Jaume I quant per primera vegada vé ses muradas de Palma, lo que confirma es nòm de *La Real* qu'encara té després d'havè passat tants de sigles. Hem sentit à dí que fá sobre coranta cinch anys que fèran descomparexa, amb s'arada, un caminòy que desde aquest punt anava fins à devòra es Castell de *Bellver*, camí qu'era conegut p'es *Camí del Rey*, perque, segons diuen, hey passá aquest y sa séua comitiva, encara que creym qu'amb aquest punt hey haurá qualque equivocació ò mala intelligència, perque es camí de s'etzèrcit del Rey En Jaume, que constava de molts de mils hòmos amb ses séues màquines y provisions, no li bastava un caminòy per passá sinó qu'havía mesté una carretera.

Axí es que encarara existeix un camí qu'es diu es *Cumí d'els Reys*, y comensa dins Bendinat, passa pe s'Hermita, per dins Génova, per darrera Son Berga, per dins Son Puigdorfilà; surt à s'hostalet de Son Rapiña, segueix per baix de Son Quint, per Son Moix; travessa sa Riera y desemboca més amunt de Can Dalmau abans d'arribá à n'es *Molt des Dimonis*, qu'es pròp de *La Real*. En aquest punt va essè ahont morí es famós mòro *Ifantilla*, quant havia tayat s'aygo à n'es cristians, y també ahont rendí homenatge à Don Jaume, es rich y nòble mòro *Benhabet*.

Sa primera fundació de *Cistercienses* va essè à sa *Granja d'Alpich* devòra Esporles, qu'era una *alqueria* que possehia Don Nuño Sans, tio polítich del Rey En Jaume, de sa que féu donació à n'es dits mònjos dia 2 de Joriòl del any 1239, qu'es sa mateixa qu'à n'el dia poseheix Don Jòrdi Fortuñy.

Quant torná à Mallorca es piadós Don Nuño Sans amb l'abat de Poblet *Ramon Donado*, entre altres donacions que féu als dits mònjos s'hi contava sa des mateix palau ahont ell vivia, dit *La Real*.

Es motiu que per primera vegada va

moure á n'es mallorquins á celebrá sa festa tan populá de Sant Bernat, no se pòt assegurá quin va essè; però si que se celebra desde es primés àns de sa Conquista, ó per milló dí, de sa fundació d'aquest Monastèri, perque segons una escritura pública feta dia 15 d'Abril del any 1241 devant es Notari *Domingo Suñer* sa que resa que fan una composura als *mónjos Bernats* amb so mercadé *Pere Roig*, sobre s'arrendament de ses aygos sobrauts des Monastèri; encarregant al dit arrendadó, entre altres obligacions, sa d'havè de dispòndre tots ets àns á còstes y despèses seües, s'arreglá cada fets, *toldos, murta*, domássos, y polls, per adorná sa plassa y páti de l'Iglesia, afagintli sa condició de que no pogués fé pagá rès á tots es qu'hey anássen á vendre fruyta y demés, *còm heu havia fèt àns abans*. Tot axò pròva qu'aquesta festa ja se fèya, á lo pòch, dos àns abans, es es dí, devés l'any 1239, sis àns després de sa fundació des Monastèri.»

Tot axò los vatx contá; sa dida m'escoltava amb sa boca ubèrta, ets méus amichs fumant, dos ninets asseguts en terra y un cá allargat devòra sa branca des portal.

Després sortirem á *correrla*, per veure sa festa y ses allòtes.

Moltes son ses families, que fènt gran buïlla, van á passarhi tot es dia, però més moltes ses qu'hey van es decapvespre; escampantse pèr dins es camps veynats des Monastèri, ahont, asseguts en terra y fènt rotlets, barenan plèns de gana y d'alegría, després d'havè entrat á fé s'estació á Sant Bernat, y d'havè dat algunes llimosnes que los tornan en *mides* henehides.

Allá s'hi veuen una *infinidat* de barraquetes ó téndes, ahont hey vènan fruytes, ensaymades, gasseoses, aygo-gelada y demés golosines pròpis de tota festa.

A sa carretera s'hi forman dues fileres de *carruatges*, á n'es que, es caminés y alguns soldats de cavall ténen esmént, á fi d'evità desgracies que podrian succehí es mitx de tanta gènt. Per dexá satisfèta sa curiositat d'alguns, vos diré que l'any 1511 succehí que venguént d'aquesta festa es cotxo de Don Pelayo Quint, que fonch des primés de Mallorca y molt abans qu'á Madrit n'hi hey hagués, s'investí amb altres carruatges y matá un hòmo y un allòt.

Molta gènt de la pagesia y d'es pòbles veynats també hey vá, axí es que allá vérem moltes pagesetes garrides y ben fètes, que plènes de jòyes, cintes y cordoncillos, vestides amb giponet y faldetes de seda, amb rebosillo de punt tot brodat y plènes de senzillès, ballavan, demunt una era, *màtxas y copèos* amb sos seús amichs ó festetjadós, y es sò de ses xeremies, castañetes, faviòl y tamborino.

Allá s'alegra es cò es mitx d'ets amollès carregats de fruyta y de fuyes

ja groguenques, es mitx d'ets camps llaurats per esperá s'aygo del Cèl que los remuy per tornarsè sembrá dins un parey de mesos. Allá per fòrsa un se té que olvidá des pesás que li roegan es cò, contemplant ses belleses de sa Natura, es balls, corregudes y berenás fèts amb alegría y amb tota llibertat á s'ayre libre.

Mos ne venguérem á pèu devés les nou y mitja, gosant de sa fresqueta de sa nit y de sa claró de sa lluna.

UN FERIT D'ALA.

CARTA

À L'AMO'N TONI DE BINIXORBELL

SOBRE

FIRES Y FÈSTES.

Me demanau l'amo'n Tòni
Que vos diga un pòch per clá
Axò de *Fèstes y Fires*
Que vòlen fé per Ciutat.

Contestant sa vòstra carta,
Que vatx rèbre ahí á la má,
Vatx á darvos de seguida
Compliment y gust cabal.

Aquestes *Fires y Fèstes*
Es pòt dí qu'han comensat
Amb sa *Rifa* y amb sa *Tómbola*
Que dijòus obríran ja.

No escolteu lo que vos contan;
Ses *Fires* passen envant
Per més qu'á vos us parezca
Que la còsa frèda vá.

Es Mallorca una roqueta
Qu'altre en el món no n'hi ha,
Pe ses seües còses rares
Y costums originals.

Tots es mallorquins tenim
Bònes idèes, bòn cap,
Una inventiva supèrba,
Un enteniment molt clá,
Méntres som dins sa *tebrica*;
Més es dia qu'arribam
A havè de posá dins *práctica*
Tot allò qu'hem inventat,
Comènsan llavò es rots agres
Y la còsa á dí tal qual.

Aquell que de bona fé
S'hi havia tirat de cap
Perque la còsa fés vía,
Quant sa yeu es mitx des fanch
Cerca sortirnè depréssa
Y quedá en bòn *puesto*, abans
De que ses mitjes riayes
D'aquells que miran jugá
Se convertescan en riure
De lo més desaforat.

Qualque còsa d'axò passa
Dins aquest projècta gran
De ses *Fèstes* y ses *Fires*,
Que vos sèbre desitjau.

Vos vèys un señó que cerca
Es més hàbil menestral
Perque li fassa una feyna
Dins un témps determinat.

Arriba es dia y l'espera:
No vé. ¿Còm se torba tant?
—¡Señó Mèstre! —¡No está llèsta!
—¿No'm deyau: «Vostè descans»

«No ténga ánsia» y tantes còses
Qu'á mi no'm recòrdan ja?

—Señó, ¿que vòl que li diga?
Jò'm pensava havè acabat
A l'hòra d'ara. Ja ha vist
Que no he estat aturat may.

Y aquestes còses que passen
L'amo'n Tòni, ja se sab
Fa estona que les tenim
Dins sa massa de sa sanch.

També dins la pagesia
Vos heu vèys á cada instant!
¿Quants de conradós se pèrden
Per sembrá un pòch massa tard,
Esperant sa salhó bona

Que no arriba á vení may?
Vos heu vist, aquí dins Palma,
Que ja fá més de trenta àns
Que de fé es carril parlavan,
Y en fá sis qu'está acabat.

Ja'n fá tres que sént que diuen
Qu'á *Felanitx* ha d'aná;
Y na *Felanitx*, sa máquina,
No crech qu'hey arribi may
Perqu'en haverhi sa vía,
Si á veurerley arribam,
Aquella *locomotora*

Véya y fusa será ja.
¿Quants d'àns fá que dalt La Sala
D'una rifa estan tractant.
Per podè adobá una mica
Ets empedrats esfondrats?

Jò som es primé que sempre
Camin còm bòn ignorant
A pás de hòu, amb s'idèa
D'arribá prést, calquetjant
¿Si será anit? «Si no es vuy,
De segú demá será;»
Y ses setmanes me passan,
Esperant sempre es demá;
Y pòt sè que s'arribada
Se torb fins l'any tirurañy.

Per axò á nòltros mos diuen
Moltes vegades: «*Ja, ja*;»
Perque obrám còm si á Mallorca
No haguéssem de morí may.

Un pe s'altre. Tothòm béca
Y es carro's quedá encallat.
Vos repetesch qu'axò es còsa
Que duym dins sa nòstra sanch.

Còm vivim á una roqueta
Posada es mitx de la mar
Tots tenim qu'arjallides
Qualque coseta, y de cranchs.

També hey pòt influhí una mica
Aquesta gran homitat
Qu'afluxa ses nòstres fibres,
Y sa caló, y tant de suhá.

En quant á *Fèstes y Fires*
Es segú que se farán;
Però crech qu'á moltes còses
Arribarém un pòch tart.

Si molts d'aquests qu'ara xèrran
Diguent que manca corbám,
Y criticant sense llástima
Lo que fan ets seús compaños;
En llòch de fé d'inspectós
S'arromangássen es brás
Y á ses feynes s'aficássen
De pèus, de mans y de cap.

Si es menestrals de Mallorca
Mirásen un pòch envant
Y pensásen qu'es minuts
Son pessetes á guañá.

Si tothòm s'indiferència
Que dú demunt s'espolsás,
Y arrambássen ses espates
Per agontá lo que cau.

Si al manco aquells que no saben,

Aprenquessen de callà,
Y per fé marxà la còsa
Féssen bulto dins s' esbart.

La còsa ja marxaria
Més calenta que no està;
Encara que ténch notícies
Que còva devall, devall.

Vos assegur que ses Fires
Y Fèstes prést se faràn
Y que seràn còsa bona
Que mos convé fé cad' ainy.

Sa Rifu ja está acabada,
Sa Tómbola passa avant,
De presentà a n' es Certàmen
Ben pòch témps ne resta já;
Sòls faltan dos còps de bombo,
Programes, papés pintats
Que fassin sèbre à ses viles
Lo que cada hòra faràn.

A vòltros que vos té conta
Vendre llegum, fruyta y grà
Y tots aquells richs productes
Que sa tèrra vos ha dat;
Fé conexa de ses égos
Muls y mules y cavalls,
Que ningú ven dins ses guardes,
Ses preciosos qualidats:
Fé admirà ses gròsses crestes
Que ténen es vòstros galls;
Y aquestes gallines nanes
Que sempre llòques estàn;
Y aquestes faxugues polles,
Y aquests endiotòts gegants,
Y aquests vins rànics que tornen
Sa salut à n' es malalts,
Y aquestes òbres de palma,
Y sa mèl des mes de Matx,
Y ses cabres, ses auveyes,
Y sa llana y es brossats,
Y formatges, llét y òlis,
Y olives y lli espadat,
Y càñoms y carabasses,
Y pòrchs y trutges, y tants
D' objèctes que dins cavòstra
Teniu qu' un Perú vos val:
Aparayauhó tot depréssa
Y duyshó devés Ciutat.

Si enguany sa ganancia es pòca
Molta l' ainy qui vé será,
Qu' es primé tir, diu s' adagi,
Qu' es de la tèrra. Ja's sab.

Per cada persona estèrna
Que vènga à Ciutat enguany
Si ses Fires los agradan
Cént l' ainy qui vé ne vendrán.
Ses còses gròsses no pòden
Sortí bé amb so primé ensay
Més si hem de seguí sa marxa
De tot lo mon, y aná envant,
Y fé qualque còsa bona;
Lo qu' impòrta es... comensá.

PEP D' AUBENA.

SA FESTA DE SANT BARTOMÉU.

Dimecres vint y quatre d' aquest mes
será es dia de lo Apòstol Sant Barto-
méu, patró des poblet de Capdepera.

Jò estava si vatx ò no vatx à la fèsta,
fins qu' es cap darré m' he decidit à no
anarhi pensant que pòch més ò manco
seria còm sa de l' ainy passat, y jò sé
que ténch de tení una relació d' aquella,

que m' enviá un bòn germá ignorant de
dins Artá, y la vos vatx à continuá.

Diu axí:

«Encara que sa fèsta no sia còm sa
d' aquí (d' Artá ahont visch), hey va
tanta gènt y es tan pròp, qu' he resòlt
anarhi y sempre cobiré qualque coseta
per L' IGNORANCIA.

Després de haverhi estat me vatx col-
gá, per porè l' ondemá axecarmè dematí
à fi de. amb un instant, havè acabat
s' escrit. Però quant me despèrt, ja no
pens amb article, ni amb L' IGNORANCIA,
ni amb rès.

Me rént, me pentin, me vèst; sént
tocá una missa, y me'n hi vatx; quant
torn à casa, prènc es xocolate y m' en
putx à n' es méu quarto à soná es piano,
còm si no tengués rès que fé. Des cap
d' una estona, (y eran ja les onze llar-
gues), avisan qu' hey ha un amich méu,
que m' está esperant à baix.

—Bòn ánimo, (vatx dí), ara qu' estava
tant fastidiat, passaré un ratet entreten-
gut fènt quatre bromes.

Me'n devall, y després d' haver mós
salutat y fet una xarradeta, éll me diu:

—¿Que véns à Sant Bartoméu?

—¿Que vòls dí? ¿Y que no va essè
ahí ja?

—Ydò, à Sant Bartomeuet còm diuen.

—Sí, téns rahó que'n fan dos dies de
fèsta. ¿Quin cap es es méu!

—¿El téns dolent?

—Y ferm. ¡Calla!... ja n' he fèta una
còm un còvo. Justament avuy havia de
escriure à L' IGNORANCIA.

—¿Quantre qualque Ajuntament?

—¡Quiá, hombre! fruyta del témps,
aquesta bona de fèsta.

—Y encara tendrás témps de que l' hey
pòsin.

—A sa de dissapte no'u sé; y si ha
d' essè à s' altre, ja será estentís.

—No, lo qu' es amb axò no estam
molt acordes nòltros dos; pensa que som
dimecres no més, y....

—Però jò amb un decapvespre no som
capás à fé rès de bò.

—Ydò fé lo que vulgues; si véns à
Capdepera, jò hey vatx.

—Fiet, ja hey vatx aná ahí y avuy
no hey torn.

—Pareix que te cansáres ferm.

—Tant còm axò no; però la veritat,
no crech devertirmé gayre, casi no hey
haurá ningú, y aquesta fèsta, si sa gènt
no l' anima es ben fastidiosa còm totes
ses altres.

—¿Vòls dí que sa d' ahí t' agradá?

—Bastant, va essè molt concorregu-
da, sobre tot d' ets artanenchs.

—Meèm, conta lo principal.

—Ell es molt mal de fé; has de creure
qu' un mira per tot, però no sab que
veu; lo únich que t' puch dí es que, de
sa reyella ni de l' ofici, no'n sé rès, per-
que no hey vatx assistí; es sermó diuen
que va essè tant bò. Es capvespre ses
atlòtes se passetjavan per tots es carrés;
allà ahont tenian es *saborino* era à sa

plassetta de devòra sa Casa de la Vila,
ahont se ballava. Un balladó feya tant
de graciós que'm va fé riure per ses
butxaques; totes ses sènes gracies con-
sistian, amb fé quatre botòts y caure
sovint, sovint; à lo ménos entretenia ets
atlòts.

—¿Y no hey hagué rès pús?

—¿Y que vòls més?

—¿Ni vellanes, ni....?

—Axò por *supuesto*; y gelat y tot, y
pròu bò qu' era. El duguéran d' Artá,
d' aquell Cassino qu' hey ha quant pu-
jám à la Parròquia.

—¿Que li dius Cassino? jò creya que
era café.

—Jò també estich amb tú, però vetx
demunt es portal s' inscripció: *Casino
Fomento Agrícola*.

—Ydò, no'u sé... Escolta. ¿Y que tal
ses atlòtes?

—N' hi havia de molt guapes, y casi
cap qu' es pogués dirse llétja. Anávan
molt enllestides, còsa rara per un pòble
còm es des *gaballins*. Sa que més me
cridá s' atenció respècta des vestit, va
essè una *pubila* que duya es puputs ben
alts y no sé si floquedureta, ses faldetes
eran coló de cènra, y.... voldria no está
equivocat, però m' assembla qu' eran de
seda; sense contá es cordoncillo, que'n
duya deu ò dotze vies.»

Axò es lo que'm recòrda de sa con-
versació que tenguéran; y no ténch de
dí rès més sinó qu' es méu amich xarrá
p' es colzos tot es témps que va está
amb mí, y no poria arribá à anarsen.

No hey ha dupta que devegades fan
més nòsa ses visites de confiansa, que
ses de compliment, apesá de que molts
digan lo contrari; pues quant es méu
amich se despedí, ja feya més d' un'hòra
qu' es diná era cuyt.

Jò que tenia s' ensaymadeta avall per
haverla prèsa més dematí qu' ets altres
dies, vatx fé un excés amb so menjá, de
mòdo que tot es decapvespre vatx está
vésós y no gayre bé de salut. Figurau-
vós quin me trobaria, quant no m' era
possible lligá cap idèa amb ses altres.
En fin vatx havé de dí:

—¡Paciència! ja será l' ainy qui vé, si
Déu heu vòl, que donará conta L' IGNO-
RANCIA de sa fèsta.

UN POLLO.

XEREMIADES.

Suposam que sa Junta de ses Fires
haurá prèns qualque determinació per
anunciá à n' es públich que aquestes
s' acòstan y que vuyt dies abans sábiga
tothòme que ja no hey ha més qu' una
setmana per acabá de fé lo que téngan
pensat y apareyat.

Lo que fan à ses fèstes de repicá ò
posá banderes vuyt dies abans obeheix
à n' es pensament de desxondí es qui

dormen. Es com si ses repicades los diguessen:

«Ala fé via que ja no queda més qu'una setmana y tú encara estás atrassat.»

* *

Ses cortinetes blanques d'els cotxos de segona classe des *Ferro-carril de Mallorca* s'en son anades jò no sé ahont. Y amb aquest sol que fa, no dich res si'n fan de falta.

Bò seria que s'Empresa tengués un pòch de pietat d'es passatges que per tení sa bossa petita se vèuen obligats á aná en segona, maldament téngan es gust y sa pell tan fins com es qui pòden aná en primera.

Unes cortinetes de llista no pòden costá molt y pòden fé molt de bé á n'es pròxim.

* *

Ja que parlám de carrils dech havé de fé present una quèxa que ténch ó que ténen ses señores quantre es públich, no quantre s'empresa. Me referech á ses conveses fresques y de mal género qu'arman certs joves, (y véys qualche pich) dins es carril, sense mirá qu'à n'es departament des seu costat, qu'está dins es mateix cotxo, hey ha oreyes delicades que los senten y que s'empagayexan de sentirlós parlá tan malament.

No seria mal que posás s'empresa qualche cotxo amb un reservat que digués:

Per aquells que los agrada es vert.

* *

Y vaja de carril.

Mos han dit qu'à sa molestia que ja tenim per dins es carrés ó passetjos principals de Ciutat, de trobarhi uns *rails* que rompen molles y qu'à lo milló donan un susto à n'es qui camina distrèt, que pensant amb ses séues feynes no sent es siulet; n'hi volen afagí un altre y es sa que'n llòch de muls qu'estiran es *vagons*, aviat será una màquina de vapor sa qui los farà camina. A pòch à pòch mos hi haurán duyt tant si volem com si no volem.

S' Ajuntament ja no havia de permetre qu'es *tramvia* de càrrega passás per dins Ciutat per moltes rahons y sa més principal de totes perque si ara volguésem posá un *tramvia* de persones ó passatges, tot conforme y amb ses condicions des qu'hey ha per fóra Mallorca, no'l podriam posá perqu'aquell mos fá nòsa.

Ja no havia de permetre tampòch que sa via tengués sa forma que té, ni que passás tant pròp de ses cases, qu'hey ha punts que no hey ha llòch perqu'una persona se retiré de se decant.

Y ara, ja'u veureu, permetrá que nòltros es mallorquins tenguém lo que no ténen à Madrid ni Barcelona dins sa

part antiga de sa població, que sémpe es més ampla que sa nòstra; es à sèbre, una màquina de vapor que s'hi passetx com à reyna y señora preferida.

¡Déu fassa que axò no mos duga qualche dia un disgust gròs!

* *

Es caló s'explica qu'es un portento y lo pitjó de tot es que creym qu'encara n'hi ha per estona. Valga que tenim uns bons bañs de mar à sa Portella que com es de suposá seguexan sempre plèns de gènt en remuy. Y fá bé, perqu'es bañs de má son molt higiènichs y val més prendrené molts que pòchs.

Ara que fá caló aprofitemós.

* *

A Ciutat hey ha una casa ahont mòstran sèrps de tota casta, y en mostrarian encara més si no n'hi hagués unes quantes qu'ara se mudan sa camia. N'hi ha que menjan coloms; y altres, conis ó llèbres. N'hi ha que no les pòden tocá, y altres que si les tòcan no mossegan. N'hi ha que no fan tramolá y altres que sí. Y per últim, n'hi ha que ténen molt més de dos metros y cinch centímetros; y d'altres que no hey arriban maldament digan que passen de aquesta mida.

COVERBOS.

Es Rectó de l'Iglesia d'un poblet de Mallorca aná à s'escòla per etzaminá ses oracions à n'ets alumnoés que l'on-demà havian d'aná à sortí de la Parròquia, y los preguntava d'en un en un, que quants de Sagraments hey havia, y tots li contestavan molt bé, fins qu'arribá es torn à un que va dí que no n'hi havia cap.

—¿Y com axí no n'hi ha cap? (li preguntá es capellá.)

—¿Com? (li respongué s'atlotet.) No n'hi cap perque vosté mateix ha dats ets últims Sagraments à sa méua padrina.

* *

Un beneyt s'en aná à confesá, y es confés li preguntá:

—¿Quants de Déus hey ha?

—Sèt, (respongué molt sèrio es penitent.)

—¿Sèt? (exclamá espantat es confés.) ¿Y com apures aquest conta?

—Molt fácilment. Pare, Fiy y Esperit Sant, son tres; tres persones distintes son altres tres, y van sis; y un sol Déu vertadé; son sèt cabals.

—Tròs d'ase, ¿no sabs que ses tres persones no fan més qu'un sol Déu vertadé?

—¿Un no més? ¡Que reduhida qu'ha quedada sa familia!

PORROS-FUTES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Jò pròp de tú y tú pròp de jò.*
SEMBLANSES.—1. *En que té brassos.*
2. *En que té guèrres.*
3. *En qu'está tancat.*
4. *En que té uy.*
QUADRAT.....—*Camí Ases-Meló-Isòp.*
PREGUNTES....—1. *Que sia Vey de llinatge.*
2. *Nòsa.*
3. *Es qui ténen més de 5 pams d'alsada.*
FUGA.—*Gènt amb gènt y el Diable amb so parent.*
ENDEVINAYA....—*Un mòrt.*

GEROGLIFICH.

LO Kenó VI nts II ses CONO n DOL
J. S.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla un ase à una còva?
2. ¿Y un curt de vista à un mul?
3. ¿Y un pònt de molts d'archs à un hòmo?
4. ¿Y un picapedré à un cementèri?

UN AMICH MÈU.

QUADRAT DE PARAULES.

. . .
. . .
. . .
. . .

Ompli aquests pichs amb lletres que llegides horizontal y verticalment, digan: sa 1.ª retxa, un instrument religiós; sa 2.ª, lo que necessita es ferro-carril; sa 3.ª, una prenda de vesti, y sa 4.ª, un llinatge.

BIEL DES MOLÍ.

PROBLEMA.

col·locá dins aquest cuadro es números 1, 2, 3 y 4, de manera que sumats per tots vènts, don es resultat 10.

SEÑÓ DE LA BURGUKOK.

PREGUNTES.

1. ¿Qui es que no sab dí vinagre fort per bé que fassa y que no sia mut?
2. ¿Qu'es lo qu'está just es mitx del Cel?
3. ¿Qui es que té més amó à sa séua casa qu'à ses altres riqueses del mon?

UN AMICH MÈU.

ENDEVINAYA.

Jò duch es barret vermay
Y no som republicá;
Y sense havé après de música,
De lo milló sé cantá.

P.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Quidam Ignarus.—Convé qu'ets escrits qu'han d'aná à s'imprenta amb un pseudònim, dugan també sa firma bona maldament quedi reservada à sa Redacció. Deym axò perque varies vegades heu hem fét avinent y aquest requisit no se complex sempre. Totduna de subsanada aquesta falta publicarem es seu article.

20 AGOST DE 1881

Estampa d'En Pere J. Gelabert.